Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Zwei Kolleghefte - Cod. Ettenheim-Münster 161

Clasmann, Clemens

[S.l.], 1619

Quaestio sexta

urn:nbn:de:bsz:31-114235

Visual Library

rali, quæ accepit frequentissima est apud Arist. tum in Ethicis tum in Metaph. et maxime 6. Metaph. c. 1.

Notandum 2.do Logicam spectari duob. modis. Primo absolutè et in se, quatenus indelitet scientia est continens præcepta bene discurrendi, quo modo eam antea docentes appellarunt. Secundò respectivè quatenus indelitet facultas ipsam è quæ utimur in alijs scientijs, quo modo administrat Organum sive Instrumentum omnium aliarum scientiarum, atq adeò Mens nominari solet. Quo posteriori modo fermè semper ab Arist. accipitur in Metaph. Rhetor. et paum alibi, ubi mentio non Logicæ facit, ei quod usq eius, quo se extendit ad omnes scientias longè sit potentissimum, prævaleatq facile ipsi scientiæ adeò quidem ut non tam ex cognitiones quam Usum Logicæ exercitatio videatur ac proinde vere expetatur.

Notandum 3. Arist. quando dividit scientiam in Metaph. vel etiam alibi, illegendum esse de scientia reali, hoc est de scientia q non est sermocinalis, quo modo meritò Logicam in partibus scientiæ non numerabit, cum hæc non sit realis (quatenus reale opponitur sermocinali) sed sermocinalis. Ex his facile sa q præter obiectiones allatas in hac quæstione objici possunt dissolvuntur. Videatur. Fonseca. 2. Metaph. c. 3. q. 2. Sect. 4. et Coimb. hoc. loc. q. 4. art. 1.

QUÆSTIO SEXTA.

Utrum Logica pars Philosophiæ, an solum instrumentum.

Non ei partem Philosophiæ probatur. Primò, Philosophia non agit nisi de rebus magni momenti. Sed Logica versatur in sermone aut etiam in realib. rarò, q nullius videtur ei momenti q. Logica non est pars Philosophiæ. Secundò omnis Philosophia cognitio est per se digna studio, sed Logica nemo dat operam per se spectatam, sed per alias scientias, cum tradat modum acquirendi scias. q. Logica non est pars Philosophiæ. Tertiò, nullus plerq Lo-

Mens

Vtens

Prima pars probatur

quam appellant Organum Phiæ, eò quod sit quasi instrumentum totius Phiæ, sed Organum Artificis non est eius pars. g.° Logica non est pars Phiæ, sed instrumentum.

Per quæ omnia huius resolutione notandum 1.mo obiter Philosophiam si nomen spectes, nihil est aliud quam amorem sive studium sapientiæ, id est, Cognitionis rerum per omnes earum causas. Si vero rem spectes, Philosophiam et Sophiam idem est. quia priscis temporib σοφοι sive sapientes dicebantur, postea Author Pythagoras modestioti vocabulo sapiæ Amatores appellari voluerunt, vade etiam factum est vt quæ antea dicebatur Sophia, deinceps Phia appellata sit. Potest autem Phia sive Philosophia hoc modo definiri: Philosophia est cognitio rerum, vt sunt id est, per suas causas. Nam cum res omnes, quarum causæ quatuor, habeant esse per suas causas, tunc illæ cognitæ erunt vt sunt, cum omnes earum causæ ita perceptæ fuerint, vt nulla iam superior quatuor saltem in eo rerum genere.

definitio Phiæ tam vocab. et etimologica.

tam res.

Phiæ definitio, seu Comm. fol. 29. 1.

Notandum 2.do quod etsi omnes Phiæ nomine partium Phiæ censendæ sint, tamen interdum quædam non ita dignæ hoc nomine habeantur, vel quia de reb. facilioribus aut minoris momenti sunt, vel quia non sunt ipsa veritatis cognitione contentæ quod proprium videtur esse Phiæ, si nominis etymologiam spectes; vel quia non videntur pertinere ad bene beate vivendum; vel quia non agunt de rebus per se subsistentibus; vel quia non tradunt prima omnino principia, et universalissimas causas rerum omnium.

Causa 1.
2.
3.
4.
5.

Propter 1.mam causam nonnunquam Mathematicæ scientiæ non numerantur in partib. Phiæ vt apud Arlem 4. Metaph. c. 2. tex. 4. cum ait perinde se habere Phiam atq Mathematicam, quatenus uterq multas completur res.

Mathematica non est pars Phi

Propter 2.dam interdum solum sola Contemplativa Phiæ vsu

digna habentur, è quod practica non ipsam veritatis cognitionem, sed opus aliquod, ut finem sibi propositum habeant, quo pacto sumitur Phia vocabulum lib. 1. metaph. c. 2.

Propter 3.tia quandoq solæ Practicæ morales Phia vocabulo significantur, ut apud Platonem in Dialogo de Phia ubi concludit Socrates eum solum esse Phum qui in re nimirum familiarum administrandi nulli defert primas.

Propter 4.ta aliquando sumitur nomen Phia pro ea tm scia q agit de substantia ut 4. metaph. c. 2. tex. 4. ubi dit Aristoteles tot esse Phia partes quot sunt genera substiarum.

Propter 5.ta vero rarò tribuitur Phia appellat soli 1.na Phia ut 4. metaph. c. 2. tex. c. ubi dicit Arist in eodem genere in quo Phia etiam Dialecticam et Sophisticam versari.

Corollario 1.na Logica Vera non est pars Phiæ sed instrumentum eiusdem quo indelicet partes Phiæ utuntur in rebus sibi subiectis explicandis. Probo, quia omnis pars Phia est Scientia, sed Logica Vera non est scientia g. non est pars Philosophiæ.

omis pars Phia est Scia.

Corollario 2.do Logica Vera est pars Phia. Probatur 1.m ex etymologia ipsius nominis Phia neq a. mag convenit in artem disserendi stricte Phia seu sapientia cognitionis causarum, quam in alium quamcunq practicam scientiam q in partibus Phia nominatur. Probo 2.do ex definitione Phia explicat 1. Logica omnes disserendi modos per omnes caas, cum tradat omnes divisionum, definitionum et argumentationum formulas per partes modales a primis neq principijs et Elementis, q in predicamentis continentur; per definitiones item q sunt caa formales per communia propria et per se nota pronunciata, q sunt caa materiales nim omnibus disserendi modis; per omnium denq fines, cumsmodi et

definitionem Phia pstat.

demonstrasse quidem effuere viam. Syllogismi vero probabilis qui, vere opinionem v. Prior 3. ex comparasse Ethica cum alijs partib. Phiæ, Cum n. morales, q dirigunt actus voluntatis et appetitus sensitivi habeantur in partib. Phiæ non minori ratione poneida est inter partes Phiæ Ethica, q dirigit actus rationis. Ex quorum verisimilitudine pendet rectitudo actuum voluntatis et appetitus sensitivi, Cum q Mathematica cum de quantitate agunt, in partib. Philosophiæ habeantur, videlicet, cum ea scientia, q his reb. longe nobilioribus, in operationib. videlicet intellectu versatur, ex titulo primatus. Confirmari pt eadem Argumentum ex distributione Phiæ quam veteres Phi fecerunt. Nam Plato dimisit Phiam in tres partes, Naalem, Moralem et Ethicam, quam dividendi rationem secuti sunt Academici et Astes ipse 1. Top. c. 11. ubi tria genera qstionum, q in Controversiam adduci possunt, secavit, Naales, videlicet, Morales et Ethicas de quib. omnib. Phi agendum esse dicit.

Phia triplex.

Ad 1.m argumentum opposita sententia respondetur 1.o nullam esse ex ea adeo inlem et abrectam in qua aliquid mirandum non sit et consideratione Philosophia dignum. 2.do respondetur Ut arti Dialectica subiectas non esse parvi momenti, sed magni potius cum sint operasse intellectq q sint omnium operarum pstantissima, nec Dialectica agere de sermone externo et editibus rationis, nisi ming principaliter de illo quidem quatenus docet, quo pacto cum altero disputandum sit, de his vero quatenus eorum Cognitio ad disserendi rationem conducit, Iam vero ming principaliter etiam nobilissima scientia de rebus minutissimis utcung agunt, ut Metaphysica de ijdem entib. ratio quoad eorum esse naam.

Ad 2.do respond. Etsi cognitio rerum in quib. Ethica ver,

catur non quatur per seipsam, sed tota ad opus referatur, atq etiam ad alias scientias acquirendas utilis sit ipsa cognitio Logicæ. hinc fit, non sequi Logicam non esse partem Philosophiæ, sed tantum non esse Contemplativam. Maior itaq propositio non est omnino admittenda, nisi in eo sensu ut concedamus omnem Philosophiam cognitionem vel esse sui, vel esse cuius operis ad quod dirigitur esse dignam studio, nec quia Logica per alias scientias expletur recte colligitur eam non esse partem Philosophiæ cum multæ partes Philosophiæ ad alias referantur, ut Ethica, et Oeconomia ad politicam.

Ad 3. argumentum respond. Illud argumentum probare nostram priorem Conclusionem, quamvis etiam absurdum non sit dicere Logicam et partem et instrumentum Philosophiæ esse, sicuti manus fabri et pars et instrumentum eiusdem non absurdè dici, si referatur ad totum fabrum cum eâ utatur faber, et ut parte suâ et ut commodo instrumento ac naturali. Videatur Fons. 2. Metaph. c. 3. q. 3. sect. 3. et Coimb. hic q. 4. art. 4.

QUÆSTIO SEPTIMA.

Utrum Logica necessaria ad cæteras scientias capessendas?

Non esse probo 1.mo Si esset necessaria, ea vel non esset quod modos sive instrumenta tradat sciendi, id est, divisionem, definitionem et argumentationem sine quib. fieri non pt, ut ulla ex cæteris scientijs quæratur. At hoc concedo eodem modo dicendum erit, ea esse necessariam ad seipsam sinq comparationem, cum omnes scientiæ beneficio modorum sciendi comparentur, et ea quæq scientia sit. Hoc autem absurdum est. 2.o non est dicendum Logicam ad alias scientias esse necessaria. Quod si recurras dupleem esse Logicam. Alteram naturalem, quam imperiti etiam homines habent: Alteram artificialem, de qua nos agimus, atq hanc solam naturali ipsi posse comparari, nulla videtur esse ratio, cur alia

ratio pars partis.

Logica triplex.